

ASOSIY OMBORXONALAR VA YORDAMCHI XONALAR YUZALARINI HISOBI

Jumaniyozova Iroda

Barqaror xomashyo bazasining mavjudligi, paxta tolasi sifatining yuqoriligi, resurslar narxining qulayligi, yuqori malakali xodimlarning mavjudligi sohaga chet el investitsiyasini jalb qilish hajmini oshirish imkonini berayotir. Shu bois har yili mamlakatimizda yangi qoshma toqimachilik korxonalari tashkil etilib, ularda sifatli mahsulotlar ishlab chiqarilmoqda.

O'zbekiston iqtisodiyotini bozor munosabatlari asosida qayta tashkil etish, qayta ishlab chiqarish ishlab chiqarish va eksport darajasini yuksaltirishda, ijtimoiy sohada aholi tyrmush darajasi hamda hayot sifatini oshirishda katta yutuqlarga erishmoqda. dunyoning ko'plab davlatlarda ishlab chiqarish tarmoqlarida global moliyaviy iqtisodiy inqiroz sababli ishlab chiqarish darajasi pasayishi davom etayotgan bir paytda ozbekistonda jahonda eng yuqori korsatkichlaridan biri

Loyihalanayotgan korxonani umumiy tassavur etish uchun uning qog'ozdagi chizmasini yaratishi lozim, bu esa tanlangan texnologik jarayon ketma-ketligi, qabul qilinadigan ishlab chiqarish binosining qavatligi, ustunlar qadami, to'quv va tikuv sexlarida mashinalarni bevosita joylashtirish tartibi, ularga hizmat ko'rsatishni qulayligi, ishlab chiqarish yo'nalishida qarama-qarshi oqimlarni vujudga kelmasligi, bino xonalarining yuzalaridan unumli foydalanish, mexanizatsiyalash va avtomatlashtirish ishlarini yechimlari, texnika havfsizligi, mehnatni muhofaza qilish kabi masalalarni hal etish natijasida erishiladi. Buning uchun dastlabki dalillar qilib dastgohlar o'lchamlari, ishlash sharoitlari, me'yorlash bo'yicha turli yo'riqnomalar, ma'lumotlar, korxonalar loyihalari, to'plangan hujjatlar va pirovard natijasida har bir loyihalovchining fikr mulohazalaridan kelib chiqadigan shaxsiy xulosalari hizmat qiladi.

Yuqorida keltirilgan ma'lumotlarning to'liqligi loyihalanayotgan korxonalar binosining qavatlilikiga ham bog'liqdir. Aholisi ko'p katta shaharlarda ko'proq ko'p qavatli binolar qabul qilinadi, shahar tipiga moslashtirilgan rayon markazlarida esa bir qavatli binolar qurish maqsadlidir. Ko'p qavatli binolarni qurish bir muncha arzonroq bo'ladi. Shu bilan birga hozirgi paytda og'ir katta o'lchamli to'quv dastgohlarini yuqori qavatlariga joylashtirish muammolari ham yechilgan, texnologik zanjirlarda qarama-qarshi yo'nalishlarga duch

kelishmaydi. Ammo pardoqlash bo'linmalarining asosiy talablarini ham unutmash zarur. Pardoqlash bo'limlari alohida binoda yoki bo'linma hamma vaqt binoning birinchi qavatida va bir tomonlama tashqi devor bilan yondosh bo'lishi zarur. Bularning asosiy sabablari – pardoqlashda ishlatiladigan katta miqdordagi suvlar, bo'yoqlar, par, turli xil xidlaridir.

Ko'p qavatli ishlab chiqarish binosining eni 36m dan oshiq bo'lmasligi zarur, chunki eni enliroq binoda quyosh nuridan unumli foydalana olinmaydi. Ishlab chiqarish binolarida bir qavatliklarda qo'shimcha ustunlar qatori ishlatilsa, ko'p qavatliklarda quydagilar: 6x6, 6x9, 6x12, 6x18. Agar ishlab chiqarish binosida toq ustunlar qadami qabul qilinsa unda markaziy yo'lakda ustunlar tushishi havfi bo'lmaydi va aksincha zarurat bo'lsa, markaziy yo'lakcha ustunlarga duch kelish hollari yuzaga keladi [4].

Qo'l mehnatini mexanizatsiyalash maqsadida telferlar, elevatorlar, yuk liftlar, osma zanjirlri konveyrlarda foydalanish maqsadga muvofiqdir.

Shu bilan birga katta korxonalar xududida avtomobil va temir yo'l shoxobchalarini loyihalash ham samarasini beradi.

Ishlab chiqarish binosini joylashtirishda esa shamol guldastasiga rioya qilish ham maqsadga muvofiqdir. Chunki, favqulotda holatdagi vaziyatlar sodir bo'lsa, shamol esishi yong'in tarqalishida katta ro'l o'ynaydi.

Umuman mashina dastgohlarini korhonalarda joylashtirishda TsKTB, loyihalari institutlari tomonidan tasdiqlangan me'yoriy xujjatlar asosida amalga oshirilsa barcha talablarga rioya qilingan bo'lib zamonaviy ishlab chiqarish korxonasini loyihalash imkoniyatlarini yaratadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Mirziyoev SH.M. Tanqidiy qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016 yil yakunlari va 2017 yil istiqbollari bag'ishlangan majlisidagi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining nutqi. // Xalq so'zi gazetasi. 2017 yil 16 yanvar, №11 [1]

2. M.M.Муқимов. Трикота́ж технолги́яси. Дарслик/ Тошкент: Ўзбекистон, 2002й.36-44 бетлар. [2]

3. M.M. Муқимов, N.R.Xanxadjajeva. Trikotaj to'qimalarining tuzilishi xususiyatlari va texnologik o'lchamlarini loyihalash bo'yicha uslubiy qo'llanma. TTYESI 2014 yil, 63-bet. [3]

4.R.N.Abdullayev, K.Z.Yunusov. Darslik/. Texnologik jarayonlarni loyihalash Toshkent 2014-yil. 76-79-betlar. [4]

5.K.Z.Yunusov, Sh.R.Ikromov, R.N.Abdullayev. Trikotaj texnologiyasi mutahassisligida bakalavr tayyorlash bo'yicha DIPLOM LOYIHA ISHI ni bajarish bo'yicha uslubiy ko'rsatma Toshkent 2014-yil. [5]

6. T.A. G'aniev. To'qimachilik sanoatida mehnat muhofazasi. Darslik/ – Toshkent, TTYESI, 2011 yil. 42-48 betlar. [6]

7. S.S. G'ulomov. Tadbirkorlik va kichik biznes. Darslik/. Toshkent., "Sharq", 2002 yil.73-97 betlar. [8]

8. www.lex.uz [9]

9. www.google.com [10]

10. www.keijun.com [11]